

## gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold, za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 27. septembra 1876.

**O b s e g:** Razpis konkursa. — Rujavo senó, kako se napravlja in kaj koristi. (Kon.) — Gospodarske skušnje. — Gospodarjem in srenjskim občinam, ki lončenih ceví za vodotoče potrebujejo. — Ponudba cepljenih sadnih dreves ali pa divjakov. — Kmetijski zgodovinski spomini vsega sveta vredjeni po mesecih. (Dalje.) — Krogoték ali kolobar različnih snóv v naravi. — Je li vspeh jugoslovanskega boja vreden prolite krvi? — Slovensko slovstvo. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

## Gospodarske stvari.

## Razpis konkursa.

Na c. kr. visoki šoli Dunajski za kmetijstvo ste izpraznjeni za šolsko leto 1876/7 dve državni štípendiji po 400 gold. Prošnjiki za te štípendiji naj svoji prošnji prilože spričalo uboštva, spričalo zrelosti po dovršeni viši gimnaziji ali realki, in pa še kakošno drugo spričalo, če ga imajo. Prošnje se imajo narediti na naslov c. k. kmetijskega ministerstva (k. k. Ackerbauministerium) in vložiti pri rektoratu navedene c. k. visoke šole (k. k. Hochschule für Bodenkultur) na Dunaji zadnji čas do 10. oktobra t. l.

C. k. ministerstvo za kmetijstvo.  
Na Dunaji 8. septembra 1876.

## Rujavo senó,

kako se napravlja in kaj koristi.

(Konec.)

Tako kakor smo zadnjič rekli, se napravlja rujavo senó.

Kdor se vprvič tega loti, je res v nekakem strahu, kako se bode ta naprava izvršila, vendar moremo zagotoviti, da nikakoršnega strahu ni treba.

Če se pokošeno seno le preveč presno in zeleno, tedaj kot trava domu ne pelje, se ni nič bati.

Nekateri sicer priporočajo seno na travniku v kupe spraviti, da se v njih razgreje in potem, ko je rujavo barvo dobilo, kupe razmetati, da se seno popolnoma osuši. Al tako delati bilo bi zeló neumno, kajti pri rujavem senu ni rujava barva poglobitna reč, dobiček rujavega sena more se kje drugej iskati.

Ta dobiček pa obstaja:

1. V tem, da se z rujavim senom veliko časa in dela prihrani.

Vsak gospodar vé, da se pri navadni košnji mora senó po 3 ali 4, če deževno vremé nagaja, pa še večkrat po travniku razmetavati. Zato pa je treba veliko časa in veliko delavcev. — Rujavo senó nasproti pa se dá pri ugodnem vremenu že v enem dnevu domu izvoziti, al vsaj v dveh dneh vselej, če le ne dežuje. Pred dvema letoma smo zjutraj od dveh do desetih pokošeno senó že popoldne ob dveh s travnika domu peljali in nikoli lepšega in tečnejšega sená videli. Ravno

tako se nam je posrečilo takrat z otavo, ko so nasproti drugi, ki so z nami vred kosili in po navadi senó na travniku sušili, zeló nesrečni bili s svojo košnjo zato, ker je drugi dan začelo deževati in jim je dež potem večkrat nagajal tako, da so še le čez 3 tedne namesti dobre mrve suh gnoj domu peljali.

Takim nezgodam se gospodar mnogokrat ne more ogniti, ki senó na travniku suši.

Iz vsega tega je tedaj očitno kot beli dan, da se z napravo rujavega sená veliko časa in dela prihrani.

Z rujavim senom se prihrani

2. veliko več krme (živinske klaje):

a) pridela se je namreč veliko več.

Ne verjel bi, kdor se ni sam prepričal, koliko več krme se pridela z rujavim senom.

Kaj bi koristilo, pokositi senó o polnem cvetji, če se ne izvozi še vlažno s travnika, tega nikakor ne razumemo. Naj gospodar po košnji le na travniku ostane in naj opazuje senó, ko se je osušilo, bo pa videl, kako perje in cvetje polagoma odpada. Kedar so stebila suha, takrat se gotovo tudi cvetje in perje v prah zmelje; al ravno zato, ker je perje in cvetje prah postalo in se na travniku ne vidi več, mislijo ljudje, da so vse s senom domu izvozili. Da pa to ni res, se gospodar lahko prepriča, če nekoliko periš trave po košnji na zračnem kraju sušiti dá in jo ondi ležati pusti, potem pa tako posušeno travo primeri z nekolikimi periši sena na naloženem senenem vozu. Še posebno pa veljá to od detelj, na priliko od rdeče, nemške in turške detelje; kako izvrstna krma so te detelje, če iz njih napravimo rujavo senó!

b) Rujavo senó je veliko bolj tečno ali redívno, kakor navadno senó.

Perje, cvetje in seme imajo veliko več redívne moči v sebi, kakor stebila; al prihranjeno perje, cvetje in seme ni še vse, kar dela več tečnosti in redívnosti v rujavem senu.

Če pomislimo, koliko prijetne dišave (aromatičnega) izbeži iz navadno pridelanega sena in če nasproti temu v pošte v vzamemo to, da večí del te dišave ostane v rujavem senu, moramo po takem pač priznavati, da je rujavo seno veliko veliko bolj redívno in okusno, kakor navadno seno, in res bi bilo zanimivo, obojno seno zarad tečnosti kemično preiskavati in ob enem pozvedeti, kaj se je spremenilo v senu po vročini, katera se naredi na kupu pri izdelovanju rujavega sena. Al mi to preiskovanje prepuščamo kemikom in smo za zdaj zadovoljni s tem, da vemo, da je živini: